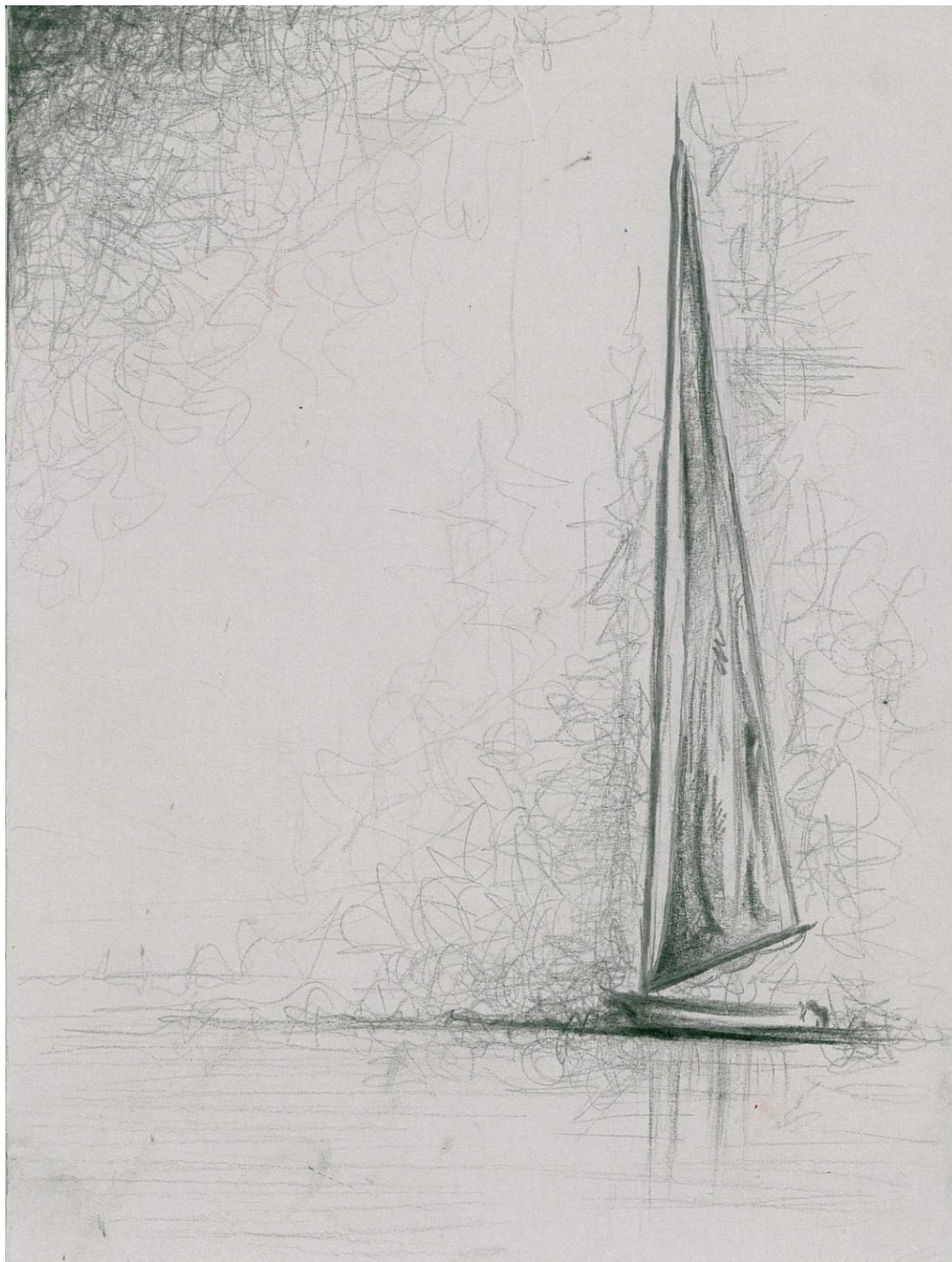

**STRATEGIJA RAZVOJA
JEDRENJA U CRNOJ GORI 2013-2017.g.**

*Strategiju pripremio: Predrag Vukčević.
Saradnici na izradi strategije: dr Pero Vujović, Boris Pean, Vedran Mandić
i Vesna Mijomanović
Crteže pripremila Ivana Vukčević*

Nakon prilično uspješne realizacije prošle Strategije i pozitivnih rezultata koje je njena realizacija donijela, nametnulo se kao potpuno normalno, izrada nove Strategije. Strategije mogu da budu dugoročnije ali smo se odlučili za četvorogodišnje, vezujući ih za olimpijski ciklus i plan rada predsjednika CJS-a, s time da svaka sledeća strategija sadrži standardni koncept ali da se modifikuje i prilagođava na osnovu urađenog, a da se teme koje nisu do kraja i trajno riješene opet obuhvate. U okviru analize prilikom izrade prošle Strategije konstatovan je niz objektivnih društvenih okolnosti koje su uticale na trenutni status CJS-a u Crnoj Gori. Pored njih konstatovane su i uočene slabosti na sva tri nivoa neophodna za funkcionisanje sportske organizacije. U prvom nivou sportisti, treneri, trenažni program i roditelji. U drugom nivou sportski klubovi i Savez. U trećem nivou društvo, ekonomija i zakoni. Tada je konstatovano da su svi problemi koji su uočeni na svim nivoima posljedica nespремnosti nadležnih institucija za sport Crne Gore, lokalnih samouprava, klubova i Saveza da se prilagode novim društvenim okolnostima. Realizacijom velikog broja operativnih zadataka u okviru prošle Strategije pokrenuto je rješavanje većeg broja tih problema. I ovom Strategijom ćemo pokušati podstaknuti i stvoriti uslove za unapređenje jedrenja u Crnoj Gori. U izradu ove Strategije se krenulo nakon pažljive analize realizacije bazičnih strateških ciljeva iz prošle Strategije. Napravljena je analiza sportskih objekata u kojima se obavlja jedriličarska djelatnost, analiza rada klubova, analiza stručnih kadrova, analiza finansijskog stanja, analiza aktivnosti po pitanju realizacije projekata za razvoj jedrenja.

Opšti strateški ciljevi u novoj Strategiji biće razvoj i unapređenje jedrenja, uspostavljanje modernog i efikasnog sistema takmičenja, uspostavljanje pravnog mehanizma za očuvanje i korišćenje postojećih objekata i akva prostora, sistemsko planiranje za stvaranje uslova za ostvarivanje vrhunskih i kvalitetnih sportskih rezultata, unapređenje stručnog rada učesnika u sistemu CJS-a obezbjeđivanjem stručnog usavršavanja, omasovljavanje učešća na regatama, popularizacija jedrenja kod žena, podsticanje sportskog razvoja talentovanih jedriličara i unapređenje kvaliteta stručnog rada sa njima, racionalno korišćenje resursa sa kojima raspolažu klubovi, aktivnije učešće klubova u crnogorskoj ligi, podsticanje učešća na regatama u regionu i inostranstvu, poboljšanje uslova rada klubova, poboljšanje kvaliteta rada sa najmlađima, uspostavljanje što kvalitetnije saradnje između klubova, dobijanje većih budžetskih sredstava za našu djelatnost, mogućnost podrške većim sportskim manifestacijama koje su od značaja za promociju jedrenja.

Za naš Savez je od izuzetnog značaja postizanje vrhunskih rezultata, ali je isto toliko važno i razvijanje masovnosti i omogućavanje što većem broju djece i omladine da prođu škole jedrenja ali i da se bave ovim sportom. Posljednjih godina u našem Savezu poklanja se sve veća pažnja konstruisanju što optimalnijeg modela funkcionisanja upravljanja. Na tome će se nastaviti raditi bazirajući se na realnim mogućnostima što će se Statutom i pravilnicima definisati.

Izrada i ove Strategije je proizašla slaganjem svih relevantnih faktora CJS-a, (klubova, stručnih tijela, Izvršnog odbora), po pitanju misije CJS-a, eksterne i interne vizije CJS-a i da se strateškim planiranjem isključivo može doći do postavljenih ciljeva. Svi sportski radnici u okviru CJS-a bi trebalo da budu upoznati sa zakonskom regulativom koja reguliše pitanje sporta i rada našeg Saveza, kao i rada njihovih klubova.

Jedan od glavnih problema je bio, ne samo našeg sporta, da nema određenih smjernica u kom pravcu bi naš i sport uopšte trebao da se razvija. Uvijek su problem finansije koje treba planirati za sledeću godinu kada se zbog loše finansijske situacije počnu postavljati glavna pitanja, kome i zašto? Mukotrpan je posao obezbjeđivanje sredstava da bi sistem funkcionisao. Uvijek je aktuelno i pitanje stručnog kadra.

Ovom Strategijom ćemo pokušati riješiti sva sporna pitanja i prepoznati probleme jer to je prvi korak u rješavanju problema.

Prilikom izrade ove Strategije, držali smo se usvojenog koncepta iz prošle Strategije a to je da realno sagledamo stanje, postavimo ciljeve i napravimo smjernice kako ostvariti te ciljeve.

Zbog toga, u osnovi i ovog strateškog planiranja počinjemo sa odgovorom na sledeća tri pitanja:

1. Gdje smo sada?
2. Gdje želimo da budemo?
3. Kako ćemo tamo stići?

Pitanje 1. Gdje smo sada ?

Nakon više nego obimnih izvještaja i analiza realizacije prošle Strategije u protekle tri godine, potpuno je jasna situacija u crnogorskom jedrenju. CJS je mala i skromna organizacija ali kvalitetna i dobro organizovana. Rezultati koje smo postigli u okviru realizacije planova iz prošle Strategije svrstali su nas u evidentan olimpijski crnogorski sport. Kroz evaulaciju prošle Strategije svi članovi CJS-a imaju potpuni uvid u realne ljudske i materijalne resurse s kojima raspolaže jedriličarski sport u Crnoj Gori. Evidentno je da su ti resursi veoma skromni u odnosu na prirodne uslove koji postoje u Crnoj Gori za bavljenje ovim sportom i na rezultate koje postizemo. Osnovna finansijska sredstva sa kojima CJS raspolaže, iz sopstvenih prihoda (članarine, provizije i takmičarski kartoni) , budžet Crne Gore i sredstva od COK-a omogućuju samo osnovne aktivnosti CJS-a, tehničko administrativni rad, održavanje crnogorske lige i skroman dio od olimpijskog programa. Finansijska sredstva za reprezentativne selekcije i reprezentativne programe se obezbjeđuju isključivo snalažljivošću predsjednika CJS-a a projekti za razvoj našeg sporta su finansijski skoro neizvodljivi, iako su neki projekti i realizovani isključivo sposobnošću i odlučnošću predsjednika CJS-a i uz ogromnu podršku velikog broja prijatelja crnogorskog jedrenja u zemlji i inostranstvu. Utvrđeni su interesi

CJS-a i u skladu sa tim uskladili smo pravnu regulativu koja je potrebna za realizaciju i ostvarivanje usvojenih strategija.

Pitanje 2. Gdje želimo da budemo?

Nakon velikog truda i rada da postanemo kvalitetna i dobro organizovana sportska organizacija želja nam je da to održimo i unaprijedimo. Na taj način ćemo najbolje ostvariti ciljeve i zadatke definisane Statutom CJS-a i zauzeti visoke pozicije u porodici sportova Crne Gore. Očekujemo da ćemo za ovakav pristup radu i na osnovu rezultata koje smo postizali dobiti adekvatnu finansijsku i logističku podršku od nadležnih institucija Crne Gore zaduženih za sport. Želimo da ta podrška bude na nivou sportskih saveza sa sličnim radom i rezultatima. Na taj način će realizacija ove Strategije biti moguća i realna što će dovesti do značajnog razvoja jedrenja u Crnoj Gori, čemu i težimo. Kao i u prošloj Strategiji, tako i u ovoj i svakoj sledećoj želimo da sportisti koji su dio ove sportske organizacije imaju uspješne takmičarske karijere i da budućim naraštajima ostavimo kvalitetnu sportsku organizaciju koja će doprinositi pravilnom i zdravom razvoju naše djece i omladine. Želimo da budemo organizacija koja će svojim radom i aktivnostima doprinositi pozitivnom razvoju Crne Gore u nautičkom, sportskom i turističkom smislu. Želimo da budemo učesnici olimpijade u Brazilu 2016.g., postignemo dobar rezultat i da održimo kontinuitet u radu i rezultatima.

Pitanje 3. Kako ćemo tamo stići?

Držaćemo se formule koja je dala pozitivne rezultate, a to je strateško planiranje. Strateškim planovima definišaćemo prioritete koji bi trebalo da budu ostvareni u narednih nekoliko godina, dok ćemo operativnim planovima definišati aktivnosti koje bi trebalo realizovati u toku godine, da bi se strateški prioriteti ostvarili. Strategijom želimo predvidjeti i neka buduća željena stanja našeg sistema. Iz tih razloga svaka operativna aktivnost iz bazične strategije biće posebno obrađena u strategiji razvoja jedrenja. Vremenom će se određene aktivnosti modifikovati prema načinu realizacije operativnih aktivnosti i uočavanja eventualnih nedostaka njihove realizacije, shodno stanju u kome se bude nalazio naš sistem.

OSNOVNA VJEROVANJA KOJA DJELIMO KAO ORGANIZACIJA *(MISIJA CJS-a, EKSTERNA I INTERNA VIZIJA CJS-a) MISIJA CJS-a*

CJS je pravno lice, bez rasnih, rodnih, religijskih ili političkih obilježja čija je djelatnost da okuplja klubove koji se bave jedrenjem i da stvara optimalne uslove za nesmetan razvoj sportskog jedrenja u svim njegovim segmentima, oblicima, nivoima i na svim akvatorijumima države Crne Gore u skladu sa zakonom i povezivanje sa sportskim jedrenjem savremenog svijeta.

Kroz škole jedrenja našoj djeci omogućavamo pravilan razvoj, motorički, emocionalni, psihološki i socijalni. Pošto je jedrenje sport koji se odvija u prirodi u neposrednom kontaktu sa prirodom i gdje djeca samostalno upravljaju jedrilicama to se kod njih postiže višestruka korist. Boravak na čistom morskome vazduhu, neposredan kontakt sa prirodnim elementima, razvoj samodiscipline i samostalnosti, odgovornosti, vještina donošenja odluka, razvoj svih motoričkih sposobnosti, koordinacije, ravnoteže, fleksibilnosti, brzine, samo su neke od stvari koje su omogućene djeci da ih steknu kroz bavljenje ovim sportom.

Nakon rada sa djecom i mladima u školama jedrenja, vrši se dugogodišnje selektiranje kroz razna takmičenja. Na taj način dolazi se do vrhunskih sportista. Njihovo kvalitetno predstavljanje Crne Gore na međunarodnoj sceni na najbolji način promovise Crnu Goru kao nautičku, a samim time i turističku destinaciju. Svi jedriličari koji prođu kroz takmičarski program CJS-a maksimalno su obučeni za upravljanje jedrilicama i brodovima i spremni da se uključe u sve aktivnosti vezane za pomorstvo i nautički turizam. Pored sportskih aktivnosti, sportskog obrazovanja djece, omladine i odraslih, značajan doprinos daje se razvoju nautičkog turizma kroz organizaciju regata za krstaše. Smatramo da bi razvoju nautičkog turizma u Crnoj Gori trebalo prići krajnje oprezno, jer bi svaki neosmišljen i nekontrolisan razvoj u mnogim elementima mogao postati ozbiljnom prijetnjom dugoročnom očuvanju kvaliteta i atraktivnosti naše obale. Pravilnim razvojem nautičkog turizma može se omogućiti bolja budućnost jedrenja u Crnoj Gori i to će biti jedan od razloga za aktivnije pokušaje boljeg pozicioniranja CJS-a u institucijama zaduženim za turizam, morski saobraćaj, upravljanje morskim dobrom, uređenja prostora i zaštiti životne sredine.

Rad CJS-a se odvija unutar institucionalnog okvira koji propisuju ministarstva Crne Gore. Normativni okvir u kojem se odvija rad CJS-a propisuju: Statut CJS-a, Pravilnici CJS-a, Zakon o sportu Crne Gore, nacionalna strategija sporta Crne Gore, Statut COK-a, zakoni Crne Gore i lučkih vlasti, propisi i pravila evropske i svjetske federacije u jedrenju i pravila klasa.

EKSTERNA VIZIJA CJS-a

Ispunjavanje svega predhodnog je moguće samo u jednoj kvalitetnoj organizaciji. Rezultati dobrog rada će biti društveno više korisni, naročito u državi kao što je Crna Gora koja svojim prirodnim položajem i strategijom ekološke i turističke orjentisane države mora u ovakvoj organizaciji, u koliko je kvalitetna, naći partnera za realizaciju svojih ciljeva. Prihvatanje CJS-a kao partnera u razvoju Crne Gore sigurno bi doprinjelo mnogo boljoj budućnosti, a samim time mnogo boljeg pozicioniranja jedrenja u porodici sportova Crne Gore.

INTERNA VIZIJA CJS-a

Svaka organizacija može kvalitetno da radi jedino u uslovima: jasno definisanih upravljačkih, stručnih i profesionalnih tijela, sa veoma preciznim pravilima, uz transparentan i parlamentaran rad. Preduslov da CJS funkcioniše kao organizacija na najefikasniji i najefektniji način je i postojanje sankcija za one koji se ne pridržavaju pravila uz mogućnost ispravljanja grešaka.

UOČENI STRATEŠKI NEDOSTACI

Analizom izvještaja realizacije prošle Strategije prepoznato je šta je ostvareno od prošlih strateških ciljeva. Taj dokument i iskustvo koje smo stekli omogućilo nam je da bolje sagledamo ranije uočene strateške nedostatke i mogućnosti njihovog otklanjanja. To iskustvo smo iskoristili prilikom izrade ove Strategije.

Analizom rada klubova i organizacija regata uočeno je da klubovi u nekim slučajevima još uvijek ne shvataju krajnje ozbiljno odgovornost koju imaju kao sportska institucija prema sportu, svojim takmičarima, gostima, Savezu, nadležnim institucijama za sport Crne Gore i Crnoj Gori. Jedan od osnovnih uočenih problema bio je u tehničko administrativnom radu prilikom organizacije takmičenja, koji je došao na jedan pristojan nivo, ali još uvijek ne onakav kakav bi trebao da bude. Prilikom organizacije regata pored toga što je neophodno da se u potpunosti ispoštuje administrativna procedura CJS-a i pravilnici CJS-a, neophodno je prijaviti takmičenje Lučkoj kapetaniji i policiji sa naglaskom da imaju saglasnost CJS-a za organizaciju regate. Takođe, organizatori su morali da prilikom prijave klubova, takmičara i trenera za učešće na regati prihvate samo prijave onih koji su uredno registrovani u CJS-u, što nije u potpunosti ispoštovano. Na taj način su direktno omalovažavali svoj klub i CJS. Takođe je kroz analizu tih regata uočeno da ni sudije nisu u potpunosti shvatile ozbiljnost svoga posla naročito u dijelu svojih administrativnih obaveza prema CJS-u, a klubovi moraju da uspostave odnos prema sudijama kao licima koja su najodgovornija za vođenje regate. Sigurno je da fleksibilnosti koje je bilo prema ovakvim greškama i neodgovornosti u okviru prošle Strategije, novom Strategijom i planom rada neće biti i takvi slučajevi će se rigorozno kažnjavati.

Analizom finansijskog stanja zaključeno je da zbog poznate društvene situacije i pored sve bolje komunikacije sa odgovornim licima u nadležnim institucijama za sport Crne Gore još nemamo jasnu situaciju u smislu podrške, i finansijske i logističke koju ćemo dobiti. Tome doprinosi i nepostojanje jasnog kriterijuma i pravilnika namjenjenog za finansiranje nacionalnih saveza. Takođe ne postoje ni jasno određeni kriterijumi koji bi definisali subjekte nagrađivanja za određene napretke u sportskom radu.

Analizom realizacije projekata za razvoj jedrenja postalo je jasno da se njihovom efikasnom realizacijom (učesće na Evro kupovima, kampovi, treninzi, međunarodna takmičenja, evropska prvenstva) stvorila mogućnost pojave većeg broja nadarenih i kvalitetnih takmičara. Samim time u vrhunskom jedrenju pojaviće se potreba za boljim definisanjem sportskih jedriličarskih kategorija, obaveza prema njima i njihovih obaveza prema CJS-u i kategoriji koju budu stekli. Selektor će morati da donosi prave odluke i programe za olimpijske i reprezentativne selekcije, kao i za sve kategorije, izbalansirane sa realnim mogućnostima CJS-a i strateškim prioritetima. Shodno sistemu takmičenja i finansijskim mogućnostima jasno je da po kriterijumu, naročito u vrhunskom jedrenju možemo imati samo jednog kandidata koji može biti u kategoriji evidentni olimpijski kandidat. Ostali se mogu boriti za tu poziciju kroz kriterijume koje postavlja selektor. Ti će kriterijumi morati biti jasno postavljeni, kao i šta kome pripada, kako u stručnom tako i u finansijskom smislu.

Analizom stručnih kadrova smo nažalost morali konstatovati da smo tu prilično tanki. U okviru analize rada trenerskog kadra evidentirana su 3 trenera iz Crne Gore koji su aktivno radili i za koje smatramo da mogu da odgovore izazovima koje ovaj poziv ima. Tu se misli na rad u školama jedrenja, domaća i međunarodna takmičenja. Evidentirana su i 3 trenera koji su uspješno vodili škole jedrenja. Pored njih imali smo angažovana dva trenera iz Hrvatske za olimpijski program.

Formirana je trenerska komisija i sigurno je da ih u budućem radu čeka ozbiljan posao po pitanju usavršavanja i pravljenja programa za sticanje licence za obavljanje trenerskog posla u CJS-u što je i definisano Pravilnikom o licenciranju trenera u CJS-u. Što se tiče sudijskog kadra i pored jasnih pravilnika CJS-a (Pravilnik regata CJS-a, Pravilnik udruženja sudija CJS-a) ne možemo biti u potpunosti zadovoljni sa njihovim odnosom prema poslu koji su obavljali. U okviru analize njihovog rada jasno su se definisale sudije koje mogu odgovoriti zahtjevima CJS-a. Od tih sudija i sudijske komisije očekujemo da će u okviru sledeće strategije obavljati svoj posao krajnje ozbiljno, poštujući sve zahtjeve CJS-a. Broj sudija koji se profilisao u predhodnom periodu je dovoljan za vođenje regata u Crnoj Gori uz podršku nekog internacionalnog sudije u slučaju organizacije međunarodne regate.

Analizom sportskih objekata i sastanaka sa predstavnicima klubova evidentirali smo probleme sa kojima se sreću klubovi na osnovu njihovih izjava. **JK „Delfin“ iz Tivta** smatra da odnos lokalne samouprave i javnog preduzeća „Morsko dobro“ prema njima nije na potrebnom nivou. Izrazili su bojazan da takav odnos ne eskalira i dovede do gašenja njihovog kluba ili čak rušenja njihovog objekta. Naveli su da njihovi strahovi nisu dramatizacija niti preuveličavanje, već surova realnost liberalnog kapitalizma. **JK „Lahor“ iz Kotora** je naveo da ima problem sa pravom korištenja prostora koji trenutno koristi a koji je po namjeni atomsko sklonište. Novim zakonskim rješenjima (Zakon o zaštiti i spašavanja, čl.77, 78 i 79) kao i Pravilnik o skloništima (čl.135, 136 i 137) skloništa su na upravljanje dodijeljena MUP-u Crne Gore. To Ministarstvo ima namjeru da raspiše tender za iznajmljivanje skloništa na teritoriji Crne Gore, a klub ih je obavjestio da smatraju da su odlukom o izgradnji trajni korisnici toga prostora dokle se bave svojom djelatnošću i da nebi trebalo da se ova lokacija uključuje u tendersku dokumentaciju. Dok se to ne riješi nadaju se da se neće niko zainteresovati za zakup toga prostora. Naveli su da imaju ugovor sa JP „Morskim dobrom“ o korišćenju djela obale ali da im je taj prostor mali. Od JP „Morsko dobro“ su tražili da im se dozvoli izgradnja nove ponte koja bi im povećala operativnu obalu. Naveli su da su od JP „Morsko dobro“ dobili odgovor da treba da traže postavljanje plivajućih pontona koje bi van sezone sklanjali. Naveli su da u klubu postoji ideja o gradnji sportske lučice ali da se u studiji lokacije pominje samo postojanje kluba ali ne i lučice. Sa jednim nespretnim ugovorom imaju problema i sa korišćenjem objekta koji im je dodjelila opština na trajno korišćenje. **JK „Jovo Dabović“ iz Baošića** je naveo da se neprestano suočava sa finansijskim problemima. Naveli su da su se u protekle 4 godine u nekoliko navrata obraćali JP „Morsko dobro“ sa zahtjevom da izuzmu od zakupa dio operativne obale u dužini od 30m koje koristi klub za izvlačenje jedrilica i komunikaciju plovnih objekata sa morem. Takođe su naveli da su zahtijevali od JP „Morsko dobro“ da im dozvoli sanaciju „Tiradura“ (betonske kosine za komunikaciju sa morem), ali da nikada nisu dobili odgovore na pomenute zahtjeve. Naveli su da smatraju, da jedriličarski klubovi pojedinačno ne mogu ostvariti svoje planove razvoja bez logistike CJS-a. Takođe su naveli da planovi razvoja jedrenja zahtijevaju više razumjevanja od šire društvene zajednice i JP „Morsko dobro“. **JK „Jugole Grakalić“ iz Herceg Novog** je u svom dopisu naveo svoje mišljenje da naš sport nema adekvatan status koji bi trebalo da ima u jednoj primorskoj i turistički orjentisanoj zemlji. Smatraju da bi smo se bavili ovim sportom i radili u skladu sa evropskim standardima moramo imati jasno definisan odnos prema ovom sportu od strane nadležnih ministarstava i lokalnih samouprava, sa jasno definisanom podrškom. Smatraju da odnos prema nama nije na nivou na kojem bi trebao da bude s obzirom na naš rad

i jasnu strategiju rada i razvoja koju imamo. Odnos svih nadležnih institucija prema nama i njihovo poznavanje naših aktivnosti je izuzetno skromno a svaki pokušaj da se to stanje promjeni nailazi na slabo razumjevanje. Nivo komunikacije je na izuzetno niskom nivou i svodi se na formalno, bez ozbiljnog pristupa nadležnih institucija da uđu u problematiku našeg sporta. Zapostavljeni smo u medijima, sportskim rubrikama, javnosti iako je naš rad transparentan i veoma lako može da se prati preko web stranice CJS-a. Jedrenje je sport koji je u drugim primorskim i turističkim zemljama najbolji promoter obale, nautičkog turizma i turizma uopšte. Iz tih razloga smatramo da bi naše nadležno Ministarstvo obrazovanja i sporta trebalo da traži od Ministarstva turizma bolju saradnju sa našim nacionalnim savezom gdje bi podržali neke naše programe na obostranu korist.

Klubovi bi mogli da budu samoodrživi u finansijskom smislu ako bi upravljali sa obalnim područjem na koje su naslonjeni, na način koji je u svim evropskim zemljama već definisan. Po tom pitanju bi trebali imati adekvatnu podršku javnog preduzeća Morsko dobro. Međutim ta podrška je takođe veoma skromna i kratkoročna. Zato smatraju da bi naše nadležno ministarstvo trebalo da traži od JP "Morsko dobro" da se definiše status jedriličarskih klubova u upravljanju obalnim područjem na koje se naslanjaju, na duži period sa jasno definisanim pravima i obavezama. Ta područja treba da služe za sticanje finansijskih sredstava za rad klubova i za razvoj nautičkog turizma i jedrenja. Pokušali su više puta da nivo saradnje dovedu na veći nivo, međutim to do sada nisu uspjeli. Programi za sufinansiranje od Ministarstva obrazovanja i sporta i od igara za sreću za koje se kandidujemo ne dobijaju adekvatnu podršku. U odnosu na druge sportove, mislimo da smo proporcionalno veoma malo finansijski popraćeni a kvalitet naših programa sigurno zaslužuje veću pažnju i pomoć. Smatraju da predstavnik ili direktor našeg nadležnog ministarstva svojim autoritetom može ovo stanje da promijeni. Molili su da se inicira pokretanje razgovora sa nadležnim ministarstvom kako bismo predstavili naše probleme, predloge za njihovo rješavanje i upoznali ih sa aktivnostima i rezultatima koje postižemo.

Analizirali smo veliki broj informacija o radu u prošlim sezonama i identifikovali glavne probleme razvoja jedrenja u Crnoj Gori. Shodno tome napravili smo smjernice za izradu Strategije razvoja jedrenja 2013 – 2017.

Smatramo da su potrebne smjelije koncepcije za čiju realizaciju će trebati angažovanje visokokvalifikovanog stručnog kadra.

BAZIČNI PROGRAM OSTVARENJA STRATEŠKIH CILJEVA

Kao što smo u uvodu naveli u okviru rada na prošloj ali i ovoj Strategiji, konstatovane su i uočene slabosti na sva tri nivoa neophodna za funkcionisanje sportske organizacije. U prvom nivou su sportisti, treneri i trenažni programi, u drugom nivou sportski klubovi i Savez, u trećem nivou društvo, ekonomija i zakoni. U okviru prošle Strategije pokrenuto je rješavanje većeg broja tih problema ali veći dio njih nije trajno ili do kraja riješen. Prioriteti rješavanja u ovoj Strategiji su:

1. Održavanje i nadgradnja uspostavljenog sistema.

Moraćemo se još više truditi da sistem rada Saveza koji mi sprovodimo i kontrolišemo kroz poštovanje pravilnika i normativa, održavamo i razvijamo, a da na sisteme koje sprovodi država i lokalne samouprave planski utičemo sa konkretnim predlozima za njihovo unapređenje. Stručna tijela CJS-a će insistirati na punom poštovanju pravilnika CJS-a naročito u djelovima koji nisu u potpunosti poštovani u okviru realizacije prošle Strategije. Stručna tijela će strogo voditi računa, da organizatori poštuju administrativne procedure prilikom organizacije regata, da se ne prihvata prijava učešća na takmičenje klubova i takmičara koji

nisu registrovani u nacionalnom savezu, da se ne priznaju takmičenja za koje sudije ne ispoštuju svoju administrativnu obavezu prema kancelariji CJS-a. Prema klubovima koji ne plate članarinu i koji nemaju normu od minimum 5 registrovanih takmičara preduzeće se sankcije u skladu sa Statutom CJS-a. U okviru ove Strategije, plan je da se u narednom periodu jasnije definiše način dobijanja ili oduzimanja broja delegata klubovima, a osnovni kriterijumi za to će biti tradicija, aktivnosti, broj takmičara, doprinos razvoju i promociji jedrenja, poštovanje pravilnika CJS-a. Sa posebnom pažnjom će se pratiti u kojoj mjeri klubovi unapređuju svoj rad, koliko sportista okupljaju, kvalitet regata koje organizuju, u kojim se klasama takmiče i na kojim regatama učestvuju u zemlji i inostranstvu. Jedan od prioriteta prve Strategije je bio ostvariti ustanovljeni sistem rada CJS-a, a ovom je predviđen i proces osavremenjivanja našeg sistema. Za taj proces osnov je bila analiza postojećeg stanja što smo vrlo pažljivo uradili i na tom osnovu smo definisali procese unapređenja rada i funkcionisanje sistema. Kao što se iz predhodnog da zaključiti osnov za unapređenje u ovoj oblasti predstavljaće poštovanje pravilnika i normativa od svih članova i stručnih tijela CJS-a. Što se tiče dijela sistema neophodnog za funkcionisanje sportske organizacije koje sprovodi država i lokalne samouprave, evidentiran je niz problema koji utiču na razvoj našeg sporta i kvalitetno planiranje. Na osnovu dosadašnje raspodjele sredstava iz budžeta države i lokalnih samouprava namjenjenih za sport jasno je da se sportski savezi i klubovi finansiraju bez posebnih kriterijuma i pravilnika. Uglavnom se ide ka tome da se ispoštuje formalna zakonska procedura. Smatramo da bi se sredstva trebala dijeliti po jasnim pravilima utvrđenim Pravilnikom o finansiranju za oblast sporta i kategorizacijom nacionalnih saveza i sportskih klubova. U izradi takvog pravilnika treba da učestvuju predstavnici svih sportskih saveza. Trebalo bi jasno definisati način napretka i subjekte nagrađivanja u slučaju postizanja određenih rezultata, kako sportista, tako i klubova i saveza. Takođe smatramo da nadležne institucije za sport Crne Gore moraju štiti interese nacionalnih saveza a samim time i državne, kroz zakonsku regulativu kojom bi se onemogućilo klubovima koji nisu uredno registrovani ili nisu članovi svojih nacionalnih saveza organizovanje bilo kakvog takmičenja i kaznene odredbe u koliko naprave takav prekršaj. Po svim ovim pitanjima pokušaćemo da utičemo kod nadležnih institucija davanjem svojih predloga za njihovo rješavanje u narednom periodu.

Analizom sportskih objekata namjenjenih za naš sport sa kojima upravljaju klubovi, uslova u kojima rade klubovi i problema sa kojima se sreću, evidentirana su 2 osnovna problema. Nedovoljna i nejasna podrška lokalnih samouprava i nedefinisan odnos JP „Morsko dobro“ prema našem sportu. Orijentacija ove Strategije će biti ostvarivanje boljeg odnosa lokalnih samouprava sa klubovima koji imaju kvalitetne programe i rad, ostvarivanje boljeg odnosa i dobijanje bolje podrške od JP „Morsko dobro“, a to ćemo pokušati ostvariti preko naših nadležnih ministarstava kroz prezentaciju ove Strategije.

Potpuno je jasno da je za rješenje ovakvih problema neophodno ostvariti visok nivo komunikacije na visokom institucionom nivou sa jasnim zaključcima i odlukama.

2. Vrhunski sport

Vrhunski sport je i u ovoj Strategiji jedan od strateških prioriteta s obzirom da je ovo javnosti najvidljiviji dio sistema sporta a samim time i glavna stvar za promociju našeg sporta. Olimpijske igre su u Crnoj Gori prihvaćene kao vrhunac takmičarskog sporta i kao takve imaju adekvatnu medijsku pažnju. Plasmanom na Olimpijske igre i dobrim rezultatom ostvarujemo mogućnost da na najbolji mogući način upotrebimo tu medijsku pažnju da bi promovisali i popularizovali jedrenje kao i upoznali širu sportsku javnost Crne Gore sa našim radom i aktivnostima. Vrhunski sport se u našem sistemu kao i naš Savez, nalazi u fazi organizovanog usavršavanja i sistemskog uobličavanja. Broj problema sa kojima se srećemo u vrhunskom sportu je veliki a naročito na održavanju postignutog nivoa. Treba da postoje adekvatni materijalno tehnički uslovi sa kojima se održava i gradi vrhunski sport. Treba

omogućiti vrhunskim sportistima pored sportske i radnu karijeru. Treba definisati položaj trenera, njihovu stručnu izgradnju, profesionalni i socijalni status. Sve ove navedene situacije zahtijevaju brza rješenja. Kao glavni i osnovni cilj postavljen je nastup na olimpijskim igrama u Brazilu 2016.g. i plasman u medal race-u. Ništa manje nisu zahtijevni ni ostali ciljevi kao selekcioniranje reprezentacije u svim kategorijama sa jasnim kriterijumima nastupa, obaveza i finansiranja, te do obrazovanja i usavršavanja kako postojećeg tako i novog trenerskog kadra. Za realizaciju ovih ciljeva plan je angažovanje glavnog trenera, visoko kvalifikovanog i stručnog. Osnovni i prioritetan zadatak će mu biti rad sa evidentnim olimpijskim kandidatom, ali i briga o obuci i usavršavanju trenera koji bi radili pod njegovim nadzorom sa drugim reprezentativnim selekcijama. Pojavljivanjem većeg broja talentovanih jedriličara pojavila se potreba da se postave jasniji kriterijumi šta znači biti član reprezentacije što će i biti urađeno u narednom periodu.

3. Omogućavanje što većem broju djece i omladine da prođu škole jedrenja i da se bave ovim sportom. Klasa optimist.

Ovo je klasa koja se ne smije nikako zapustiti već se mora dignuti na mnogo veći nivo kako u stručnom radu tako i rezultatski. Ova klasa mora biti baza odakle ćemo dobijati nove olimpijce. Iz tih razloga sve najkvalitetnije što imamo u stručnom radu ćemo angažovati oko njih a glavni trener će svaki odmor kod seniora koristiti za rad sa optimistima, prelaznim klasama i njihovim trenerima. Kako u relativno bliskom okruženju (Hrvatska i Slovenija) imamo veoma kvalitetne optimiste i kadete, baziraćemo se na što veći rad sa njihovim takmičarima kroz razne kampove čime ćemo imati duplu korist, kako u napretku takmičara tako i u edukaciji trenera. Bez masovnosti u ovoj klasi teško je doći do željenog broja juniora i seniora. Glavni trener će biti zadužen za pomoć klubovima oko organizovanja škola jedrenja i animacije za dovođenje što većeg broja dječaka i djevojčica u naš sport. Posebno će se posvetiti pažnja djevojčicama jer bi bilo dobro u budućnosti imati i jednu žensku olimpijsku posadu što bi dalo još jednu dodatnu dimenziju našem sportu, kao jednom od vodećih olimpijskih sportova u zemlji.

4. Usavršavanje trenerskog kadra

Svi mi koji radimo u sportu vrlo dobro znamo što znači imati vrhunski trenerski kadar. U nekim stručnim krugovima vlada mišljenje da dobrog takmičara možeš napraviti za 5 godina a dobrog trenera tek za 10 godina. Plan je da se sa angažovanim glavnim trenerom postavi jedan sistem rada, koji će biti isti za sve kategorije i trenere tako da takmičari prelaskom iz klase u klasu samo mijenjaju trenere ali sistem rada ostaje isti. To je jedan dug i mukotrpan posao koji planiramo započeti u okviru ove Strategije. Treneri moraju znati i biti svjesni da trenerski posao zahtijeva konstantan rad na sebi što znači da moraju uvijek biti ispred takmičara kako bi takmičari imali potpuno povjerenje u trenera. Treneri će i dalje biti zaposlenici kod svojih klubova a Savez će ih prema potrebi angažovati i omogućiti im konstantnu edukaciju. Ovakav pristup će doprinijeti povećanju kvaliteta rada trenera a samim time i boljem kvalitetu rada u klubovima. Treneri koji još nemaju licencu CJS-a su dužni da do kraja 2013.g. (shodno novom Zakonu o sportu Crne Gore) ispune kriterijume Trenerske komisije CJS-a za obavljanje trenerskog posla. Organizovaće se i redovne i stručne konstutacije trenera sa selektorom.

5. Rekreativni sport. Klasa krstaš

Programi regata za krstaše se razlikuju od takmičarskih programa za olimpijske i prelazne klase i trebali bi insistirati da efekat tih programa bude ciljno usmjeren na kvalitetnu rekreaciju svih učesnika, propagandu i promociju jedrenja, kao i promociju turističkih i nautičkih potencijala Crne Gore. Krstaško jedrenje bilježi trend porasta u privatnoj inicijativi kroz kupovinu i iznajmljivanje krstaša za lične potrebe i rekreaciju, ali u takmičarskom smislu kroz instituciju Saveza i klubova broj takmičara i učesnika u takmičenju je u padu. Razloga za to ima više. Smatramo da u koliko želimo privući veći broj krstaša da učestvuju na regatama, te regate moraju biti kvalitetno organizovane sa insinstitranjem na efektima koje smo u uvodu naveli. Treba voditi računa da u današnje vrijeme čovjek raspolaže sa veoma malo vremena i da je sve teže obezbijediti dovoljan broj vezova. Prilikom organizovanja regata trebalo bi praviti ankete kako bi direktno od učesnika dobili informaciju šta je to što oni očekuju od regata, šta ih motiviše da učestvuju na njima, u kom dijelu godine im najviše odgovaraju takmičenja i sl. Klasi krstaš se kao i svim drugim programima u CJS-u treba prići krajnje ozbiljno sa jasnom vizijom za razvoj te klase. Rješavanju problema u ovoj klasi će se prići na osnovu koncepta koji smo praktikovali kod rješavanja drugih problema a to je da će se prvo napraviti kvalitetna analiza te klase jer je očigledno da se do sada radu ove klase prilazilo stihijski, neorganizovano i bez odlučnosti da se nešto napravi. U okviru nove Strategije ćemo na taj način prići rješavanju ovog problema. Naša vizija je da ovu klasu treba posmatrati kao idealnu za razvoj rekreativnog sporta u okviru naše institucije. U klasi krstaš moguće je takmičenje u više disciplina, od izuzetno zahtijevnih u fizičkom i psihičkom smislu, sa potrebnom vrhunskom opremom, do onih koji služe za laganu rekreaciju i zabavu. U okviru ove klase svi mogu da se rekreativno bave sportom i uživaju u jedrenju u skladu sa svojim potrebama. Smatramo da tendencije u sportu jasno pokazuju sve veće interesovanje za bavljenje rekreativnim sportom a specifičnost našeg sporta to može omogućiti na pravi način.

6. Informacioni sistem i izdavačka djelatnost

U okviru prošle Strategije planirano je i realizovano organizovanje informacionog sistema koji je omogućio efikasnu komunikaciju između klubova i Saveza. Web rješenje se pokazalo kao idealno za informisanje klubova ali i šire javnosti o radu i aktivnostima CJS-a. U okviru sistema postoji baza podataka sa podacima značajnim za svaki klub i stručna tijela CJS-a. Baza podataka sadrži opšte podatke o Savezu, kontakt, listu klubova, jedriličara, klase, kalendar takmičenja, rang liste, dokumenta i obrasce CJS-a, Zakon o sportu, Zakon o Morskom dobru, Zakon o lukama, Barselonsku konvenciju, linkove na web stranice evropske i svjetske federacije u jedrenju, udruženja klasa optimist i laser, COK i dr. Informacionim sistemom smo obezbijedili da klubovi i stručna tijela mogu u elektronskom obliku preko formulara i obrazaca obavljati neophodnu tehničko administrativnu proceduru. Ovakav način informisanja omogućava direktan uvid u pravo stanje stvari u našem sportu. U cilju što kvalitetnijeg informisanja očekujemo aktivnije učešće klubova i zaljubljenika u jedrenje. Dio ovog sistema klubovi bi trebali da iskoriste da prezentuju široj javnosti informacije o aktivnostima i radu svojih klubova. U narednom periodu planiramo nadogradnju informacionog sistema.

Na osnovu stečenog iskustva radom u informacionom sistemu CJS-a smatramo da je stvoren tim koji bi mogao da pokrene i realizuje izdavanje časopisa koji bi na informativan i sofisticiran način čitaocima približio jedrenje i nautički turizam, ali i ostale primorske sportove, kulturu i stil života. Takva vrsta časopisa bi bila otvorena i za druge vodene sadržaje, parkove prirode, jezera, rijeke. Časopis bi pratilo web izdanje, tv i radio spot, kao i tv magazin. Takav časopis bi mogao da bude i svojevrsan nautički vodič i promoter turističkih usluga Crne Gore, a nesumnjiv bi bio doprinos u promociji jedrenja i upoznavanju šire javnosti sa aktivnostima CJS-a. Za pokretanje takvog časopisa probaćemo pronaći partnere i podršku od nadležnih institucija za sport ali i drugih djelatnosti. Pokušaćemo da dobijemo i podršku od stručnih tijela koja odlučuju o raspodjeli sredstava za programe razvoja sporta.

7. Realizacija Strategije i finansiranje

Veoma važan faktor za realizaciju Strategije je koordiniran rad svih stručnih tijela CJS-a, kao i CJS-a i nadležnih institucija za sport Crne Gore. Ova strategija je pravljen na osnovu predviđanja da će naš Savez imati logističku i finansijsku podršku kao i drugi nacionalni savezi koji su evidentni olimpijski sportovi i koji su postigli slične rezultate. Za realizaciju ove Strategije osim od nadležnih institucija za sport, tražićemo podršku i od Ministarstva odbrane (posebno od Ratne mornarice) Ministarstva turizma, Ministarstva unutrašnjih poslova (posebno plovne jedinice), javnih i privatnih preduzeća čija je djelatnost orjentisana prema nautici, nautičkom turizmu, pomorskom saobraćaju i trgovini, Ministarstva pomorstva i saobraćaja, firmi koje traže partnere za atraktivno reklamiranje, Lučke kapetanije, JP Morsko dobro, lokalnih samouprava, direkcije za javne radove i od drugih privrednih, kulturnih i sportskih subjekata.

Za sve navedene institucije i državu Crnu Goru koja ima izuzetne prirodne uslove za bavljenje ovim sportom a strateški je orijentisana ka ekološkoj i turističkoj državi jedrenje kao sport bi trebalo da im je jedna od najbližih sportskih disciplina koja stvara kvalitetan kadar za njihove djelatnosti i obavlja aktivnosti bliske strateškim potrebama naše države.